

SAMMANDRAG

**BIOLOGISK
MÅNGFALD
MÖJLIGGÖR HÅLLBAR
UTVECKLING**

Varför är det viktigt att trygga
biodiversiteten i Finlands
utvecklingspolitik?

Analys av Utvecklingspolitiska kommissionen, januari 2021

**UTVECKLINGSPOLITISKA
KOMMISSIONEN**

Biologisk mångfald har betydelse för alla globala hållbarhetsmål

Med biologisk mångfald, dvs. biodiversitet, avses mångfalden av jordens arter och ekosystem samt den genetiska variationen hos arterna. Målet med konventionen om biologisk mångfald (1992) är att skydda biodiversiteten och värna om hållbar användning av delar av den biologiska mångfalden samt att se till att vinster vid användning av genetiska resurser fördelas på ett rättvist och jämlikt sätt i världen.

Trots detta minskar den biologiska mångfalden på ett mycket oroväckande sätt – minskningen är snabbare än någonsin tidigare under människans historia. Antalet arter som hotas av utrotning ökar hela tiden, och redan en miljon djur- och fiskarter riskerar att försvinna.

De framväxande utmaningarna inom den biologiska mångfalden, klimatförändringen och livsmedelssäkerheten samt kopplingarna mellan och till dessa fenomen är viktiga teman även för Utvecklingspolitiska kommissionen (UPK), vars mål är att stärka den globala aspekten inom hållbar utveckling i beslutsfattande i Finland och i global påverkan.

Under innevarande mandatperiod publicerar UPK tre analyser kring temat, varav den första granskar biologisk mångfald. En expertgrupp som består av de deltagande aktörerna i UPK har deltagit i beredningen av publikationen. Gruppens uppgift är att på grundval av information granska den biologiska mångfaldens betydelse och roll i den finländska utvecklingspolitiken samt utarbeta rekommendationer för beslutsfattande om hållbar utveckling och utvecklingspolitik.

Den fortsatta nedgången av den biologiska mångfalden hotar tillsammans med klimatförändringens framskridande, ökad ojämlikhet och avfallsproblem att förhindra att FN:s mål för hållbar utveckling dvs. Agenda 2030 uppnås. Samtliga 17 mål är beroende av varandra. Om inga framsteg görs i till exempel förhindrandet av nedgången av den biologiska mångfalden, framskrider inte utrotningen av fattigdom eller hungersnöd inom områden, där människor är mycket beroende av de tjänster som ekosystem tillhandahåller.

Natur med mångfald producerar mat, energi, mediciner och andra nödvändiga nyttigheter till oss alla. Naturen upprätthåller även luftkvaliteten, skogarnas välbefinnande, rent vatten och jordmånen samt skapar ett livsdugligt klimat. Nedgången av den biologiska mångfalden är även på många sätt kopplad till olika hälsohot, som till exempel till att smittsamma sjukdomar som spridits från djur blir allmänna.

Endast en liten del av utvecklingsfinansieringen riktas till miljöfrågor

Ett av Finlands utvecklingspolitiska prioriteringsområden framhäver anpassningen till och bekämpningen av klimatförändringen samt hållbar användning av naturresurser. Trots prioriteringsområdet har utvecklingsfinansiering inte riktats i en särskilt betydande mån till miljöfrågor. Finansieringen som riktats till biologisk mångfald har minskat kraftigt från 2011. OECD:s kollegiala granskning från 2017 lyfte fram att 2015 riktades 17 procent av Finlands utvecklingsfinansiering till miljösektorn, medan stödet i genomsnitt var 27 procent i OECD-länder. Rapporten innehöll rekommendationer för Finland att utnyttja en modell för arbete för jämställdhet mellan könen, för att även miljö- och klimatfrågor ska beaktas på ett genomgående sätt i utvecklingspolitiken.

Största delen av finansieringen som i Finland riktas till biologisk mångfald är multilateral finansiering som kanaliseras via internationella organisationer, i synnerhet till den globala miljöfonden (GEF). Dessutom stöds frivilligorganisationers arbete. Inom bilateralt samarbete har den biologiska mångfaldens andel varit mycket ringa under de senaste åren.

Finansieringen som riktats till biologisk mångfald har minskat kraftigt från 2011.

På detta sätt kan vi stärka den biologiska mångfalden inom utvecklingspolitik

Många viktiga mål för hållbar utveckling, som att minska fattigdom och hungersnöd, förbättra hälsa och välfärd, rent vatten, hållbar energi samt att förhindra nedgången av den biologiska mångfalden, kan uppnås tillsammans. Det kräver att de befintliga policyerna och författningarna genomförs mer effektivt samt ändringar på systemnivå.

Att minska konsumtion och avfall samt utveckla produktionsätt är väsentligt för uppnående av både hållbarhet och social rättvisa. Förnyandet av livsmedelssystem, markanvändningsbaserade åtgärder för att lindra konsekvenser från klimatförändringen, främjande av en balanserad befolkningsutveckling, användningen av

naturbaserade lösningar och förnyande av det globala ekonomiska systemet är exempel på åtgärder som krävs för att målen för hållbar utveckling ska uppnås, inklusive skyddet av den biologiska mångfalden. Centrala åtgärder är dessutom att upprätthålla och öka naturskyddsområden samt återställa livsmiljöer som människor bearbetat.

Enligt UPK:s expertgrupp ska biologisk mångfald lyftas upp som ett av Finlands viktigaste teman i internationellt påverkansarbete, som till exempel rättigheterna för kvinnor, barn och personer med funktionsnedsättning som Finland betonar. Finland ska även stödja tillväxtländer i genomförandet av avtal i anknytning till biologisk mångfald.

Det är dessutom viktigt att biologisk mångfald och miljöskydd inkluderas i den följande redogörelsen som drar upp riktlinjer för principer inom utvecklingspolitiken över valperioderna både som ett genomgående mål inom utvecklingspolitik och ett centralt tema inom det fjärde utvecklingspolitiska prioritetssområdet. På så sätt säkerställs att den biologiska mångfalden tryggas i allt utvecklingssamarbete.

Skydd och hållbar användning av biologisk mångfald kopplas till många mål för hållbar utveckling, såsom till balanserad befolkningsutveckling, livsmedelssäkerhet, minskad fattigdom samt bekämpningen av och anpassningen till klimatförändringen. Enligt UPK:s expertgrupp ska Finland i sitt internationella påverkansarbete främja identifieringen av dessa kopplingar, eftersom skydd av biologisk mångfald och friska och välmående ekosystem även bidrar till att livsmedelssäkerhet uppnås och fattigdom minskas samt bekämpar klimatförändringen och hjälper anpassningen till den.

Dessutom bör Finland öka den direkta finansieringen till miljösektorn och till skydd av biologisk mångfald i olika finansieringsinstrument samt i all utvecklings- och klimatfinansiering i Finland beakta konsekvenserna för den biologiska mångfalden.

